ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)
z 15. novembra 2005 *

Vo veci C-392/02,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 7. novembra 2002,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: H.-P. Hartvig a G. Wilms, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Dánskemu kráľovstvu, v zastúpení: J. Molde, splnomocnený zástupca, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanému,

* Jazyk konania: dánčina.

ktoré v konaní podporujú:

Belgické kráľovstvo, v zastúpení: A. Snoecx, splnomocnená zástupkyňa,

Spolková republika Nemecko, v zastúpení: W.-D. Plessing, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci D. Sellner a U. Karpenstein, Rechtsanwälte,

Talianska republika, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci G. de Bellis, avvocato dello Stato, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

Holandské kráľovstvo, v zastúpení: H. G. Sevenster a J. van Bakel, splnomocnené zástupkyne,

Portugalská republika, v zastúpení: L. Fernandes, Â. Seiça Neves a J. A. dos Anjos, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

Švédske kráľovstvo, v zastúpení: A. Kruse, ako aj K. Wistrand a A. Falk, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

vedľajší účastníci konania,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas a J. Makarczyk, sudcovia C. Gulmann, A. La Pergola, J.-P. Puissochet, S. von Bahr (spravodajca), P. Kūris, U. Lõhmus, E. Levits a A. Ó Caoimh,

generálny advokát: L. A. Geelhoed,
tajomník: H. von Holstein, zástupca tajomníka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 11. januára 2005,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 10. marca 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Komisia Európskych spoločenstiev svojou žalobou žiada, aby Súdny dvor určil, že Dánske kráľovstvo si tým, že dánske orgány neposkytli Komisii sumu 140 409,60 DKK vlastných zdrojov a príslušné úroky z omeškania počítané od 20. decembra 1999, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z práva Spoločenstva, a predovšetkým porušilo článok 10 ES, ako aj články 2 a 8 rozhodnutia Rady 94/728/

ES, Euratom z 31. októbra 1994 o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 293, 1994, s. 9).

Právny rámec

2 Z článku 2 ods. 1 rozhodnutia 94/728, ktoré nahradilo rozhodnutie Rady 88/376/EHS, Euratom z 24. júna 1988 o systéme vlastných zdrojov Spoločenstiev (Ú. v. ES L 185, s. 24), vyplýva, že vlastné zdroje, ktoré vstupujú do rozpočtu Spoločenstiev, tvoria najmä:

— takzvané „tradičné" zdroje [článok 2 ods. 1 písm. a) a b)] pochádzajúce z:

— odvodov, prémií, doplnkových alebo vyrovnávacích súm, dodatočných súm alebo položiek a ostatných už zavedených poplatkov alebo poplatkov, ktoré stanovia inštitúcie Spoločenstiev s ohľadom na obchodovanie s nečlenskými krajinami v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky,

— cla v rámci spoločného colného sadzobníka a ostatných už zavedených ciel alebo ciel, ktoré zavedú inštitúcie Spoločenstiev s ohľadom na obchodovanie s nečlenskými krajinami,

— takzvaný zdroj „DPH" [článok 2 ods. 1 písm. c)] pochádzajúci z používania jednotnej sadzby platnej pre všetky členské štáty na vymeriavací základ DPH,

— takzvaný zdroj „HNP" alebo „doplnkový" [článok 2 ods. 1 písm. d)] pochádzajúci z aplikácie sadzby, ktorá sa má určiť podľa rozpočtového postupu vo svetle celkovej sumy všetkých ostatných príjmov, na sumu hrubých národných produktov všetkých členských štátov.

3 Podľa článku 2 ods. 3 „členské štáty si ako náklady na výber ponechajú 10 % zo súm uvedených v odseku 1 písm. a) a b)" [*neoficiálny preklad*]. Tento percentuálny pomer bol v zmysle článku 2 ods. 3 rozhodnutia Rady 2000/597/ES, Euratom z 29. septembra 2000 o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev (Ú. v. ES L 253, s. 42; Mim. vyd. 01/003, s. 200) zvýšený na 25 % zo súm, ktoré sa určia po 31. decembri 2000.

4 Článok 8 rozhodnutia 94/728 stanovuje:

„1. Vlastné zdroje Spoločenstva stanovené v článku 2 ods. 1 písm. a) a b) vyberú členské štáty v súlade s vnútroštátnymi právnymi a správnymi predpismi, ktoré sú v prípade potreby zmenené tak, aby spĺňali požiadavky predpisov Spoločenstva. Komisia v pravidelných intervaloch preskúma vnútroštátne ustanovenia, ktoré jej oznámia členské štáty, zašle členským štátom úpravy, ktoré považuje za potrebné, aby sa zabezpečil ich súlad s predpismi Spoločenstva a podá správu orgánu, ktorý zodpovedá za rozpočet. Členské štáty poskytnú Komisii zdroje uvedené v článku 2 ods. 1 písm. a) až d).

2. ... Rada prijme jednomyseľne na základe návrhu Komisie a po konzultácii s Európskym parlamentom, ustanovenia potrebné na uplatňovanie tohto rozhodnutia a na umožnenie kontroly výberu, umožnenie prístupu Komisie a platbu príjmov, na ktoré sa odvolávajú články 2 a 5." [*neoficiálny preklad*]

5 V čase, keď nastali okolnosti tohto prípadu, boli ustanovenia, na ktoré sa odvoláva článok 8 ods. 2 rozhodnutia 94/728, uvedené v nariadení Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 z 29. mája 1989, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 88/376 (Ú. v. ES L 155, s. 1) [*neoficiálny preklad*], zmenené a doplnené nariadením Rady (Euratom, ES) č. 1355/96 z 8. júla 1996 (Ú. v. ES L 175, s. 3, ďalej len „nariadenie č. 1552/89"), ktoré nadobudlo účinnosť 14. júla 1996.

6 Druhé odôvodnenie nariadenia č. 1552/89 uvádza, že „Spoločenstvu sa musia poskytnúť vlastné zdroje uvedené v článku 2 rozhodnutia 88/376/EHS, Euratom za čo najlepších podmienok, a musia sa teda ustanoviť úpravy zabezpečujúce, aby štáty poskytovali Komisii vlastné zdroje vyhradené pre Spoločenstvá" [*neoficiálny preklad*]

7 Podľa článku 2 ods. 1 a 1a tohto nariadenia:

„1. Na účely uplatňovania uvedeného nariadenia je nárok Spoločenstiev na vlastné zdroje uvedené v článku 2 ods. 1 písm. a) a b) rozhodnutia 88/376/EHS, Euratom zistený akonáhle sú splnené podmienky týkajúce sa zápisu nároku do účtovných kníh a upovedomenia dlžníka, ktoré sú ustanovené v colných predpisoch.

1a Dátumom vzniku nároku uvedeného v odseku 1 je dátum zápisu do účtovných kníh, ktorý je stanovený v colných predpisoch.

..." [*neoficiálny preklad*]

8 Článok 9 ods. 1 prvý pododsek tohto nariadenia stanovuje, že „v súlade s postupom ustanoveným v článku 10 pripisuje každý členský štát vlastné zdroje na účet založený v mene Komisie v rámci štátnej pokladnice alebo orgánu, ktorý na tento účel určil" [*neoficiálny preklad*].

9 V zmysle článku 11 nariadenia č. 1552/89:

„Akékoľvek omeškanie v prípade vkladu na účet uvedený v článku 9 ods. 1 má pre príslušný členský štát za následok vznik povinnosti platiť úroky podľa úrokovej sadzby platnej v príslušný deň pre operácie krátkodobého verejného financovania zvýšenej o dve percentuálne body. Táto sadzba sa za každý mesiac meškania zvyšuje o 0,25 percentuálneho bodu. Zvýšená sadzba sa vzťahuje na celú dobu omeškania." [*neoficiálny preklad*]

10 Podľa článku 17 ods. 1 a 2 tohto nariadenia:

„1. Členské štáty vykonajú všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili, že suma zodpovedajúca nárokom vzniknutým podľa článku 2 je poskytnutá Komisii tak, ako je uvedené v tomto nariadení.

2. Členské štáty sú oslobodené od povinnosti sprístupňovať Komisii sumy zodpovedajúce vzniknutým nárokom výhradne v prípade, keď z dôvodu *vis maior* tieto sumy nevybrali. Členské štáty naviac môžu považovať túto povinnosť

sprístupňovať takéto sumy Komisii za bezpredmetnú v špecifických prípadoch, kedy sa po dôkladnom vyhodnotení všetkých relevantných okolností jednotlivých prípadov zistí, že vyberanie je z dlhodobého hľadiska nemožné z dôvodov, ktoré nemožno prisúdiť členským štátom. ...“ [*neoficiálny preklad*]

11 Článok 201 ods. 1 a 2 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307, ďalej len „colný kódex“), v súvislosti so vznikom colného dlhu stanovuje toto:

„1. Colný dlh pri dovoze vzniká:

a) prepustením tovaru, ktorý podlieha dovoznému clu do voľného obehu;

alebo

b) prepustením takéhoto tovaru do režimu dočasné použitie, s čiastočným oslobodením od dovozného cla.

2. Colný dlh vzniká v okamihu prijatia daného colného vyhlásenia."

12 Podľa článku 204 ods. 1 a 2 colného kódexu:

„1. Colný dlh pri dovoze vzniká:

a) neplnením jednej z povinností vyplývajúcej z dočasného uskladnenia tovaru, ktorý podlieha dovoznému clu alebo z použitia colného režimu, do ktorého bol tento prepustený;

alebo

b) nedodržaním niektorej podmienky stanovenej na prepustenie tovaru do daného režimu alebo pre udelenie zníženej alebo nulovej sadzby dovozného cla v dôsledku konečného použitia tovaru;

s výnimkou prípadov, ktoré sú uvedené v článku 203 pokiaľ sa nezistí, že nedodržanie týchto podmienok nemá podstatný vplyv na správne vykonávanie dočasného uskladnenia alebo daného colného režimu.

2. Colný dlh vzniká buď v okamihu, keď prestane byť plnená povinnosť, ktorej nesplnením colný dlh vzniká, alebo okamihom, keď je tovar prepustený do daného režimu a ak sa dodatočne zistí, že podmienky stanovené na prepustenie tovaru do uvedeného režimu alebo udelenie zníženej alebo nulovej sadzby dovozného cla v dôsledku konečného použitia tovaru neboli v skutočnosti splnené."

13 Pokiaľ ide o zápis colného dlhu do účtovnej evidencie a jeho oznámenie dlžníkovi, článok 217 kódexu stanovuje:

„1. Colné orgány vypočítajú sumu dovozného alebo vývozného cla vyplývajúcu z colného dlhu, ďalej len ‚sumu cla', akonáhle majú potrebné údaje, a zapíšu ju do účtovnej evidencie alebo do iného rovnocenného nosiča informácií (zápis).

...

Colné orgány nemusia po uplynutí stanovenej lehoty zapísať do účtovnej evidencie sumy cla, ktoré nebolo možné oznámiť dlžníkovi v súlade s článkom 221, odsek 3.

2. Členské štáty stanovia podrobné postupy na zapisovanie súm cla do účtovnej evidencie. Tieto postupy sa môžu odlišovať podľa toho, akú istotu majú colné orgány s ohľadom na okolnosti za ktorých colný dlh vznikol, že uvedené sumy budú zaplatené."

14 V zmysle článku 218 tohto kódexu:

„1. Ak colný dlh vznikne prijatím vyhlásenia s návrhom na prepustenie tovaru do iného colného režimu ako dočasné použitie s čiastočným oslobodením od dovozného cla alebo v dôsledku akéhokoľvek iného úkonu, ktorý má rovnaký právny účinok ako toto prijatie, musí byť suma zodpovedajúca tomuto colnému

dlhu zapísaná do účtovnej evidencie ihneď potom, ako bola vypočítaná a najneskôr v deň nasledujúci po dni, v ktorom bol tovar prepustený.

...

3. Ak colný dlh vznikne za iných podmienok než tých, ktoré sú uvedené v odseku 1, je potrebné príslušnú sumu cla zapísať do účtovnej evidencie do 2 dní odo dňa, v ktorom colné orgány môžu:

a) vypočítať sumu daného cla;

a

b) určiť dlžníka."

15 Článok 220 colného kódexu je formulovaný takto:

„1. Ak suma cla vyplývajúca z colného dlhu nebola zapísaná do účtovnej evidencie v súlade s článkami 218 a 219 alebo ak bola zapísaná do účtovnej evidencie vo výške nižšej ako suma dlžná na základe právnych predpisov, zapíše sa suma cla, ktorá má byť vybratá alebo zostáva na vybratie do 2 dní odo dňa, kedy sa colné orgány o tejto

skutočnosti dozvedeli a môžu vypočítať sumu dlžnú na základe právnych predpisov a určiť dlžníka (dodatočné zapísanie do účtovnej evidencie). Táto lehota môže byť predĺžená v súlade s článkom 219.

2. ... dodatočné zapísanie do účtovnej evidencie [sa] nevykoná, pokiaľ:

...

b) sa suma cla dlžná podľa zákona nezapísala do účtovných dokladov v dôsledku chyby na strane colných orgánov, ktorú osoba zodpovedná za zaplatenie cla nemohla zistiť, pričom na svojej strane konala v dobrej viere a dodržala všetky ustanovenia vyplývajúce z platných právnych predpisov týkajúcich colného vyhlásenia;

...“

16 Článok 221 kódexu stanovuje:

„1. Akonáhle je suma cla zapísaná do účtovnej evidencie, musí byť oznámená dlžníkovi v súlade s ustanovenými postupmi.

...

3. Oznámenie dlžníkovi sa neuskutočňuje po uplynutí lehoty troch rokov odo dňa, kedy vznikol colný dlh. Avšak tam, kde colné orgány nemohli určiť presnú sumu splatnú podľa zákona v dôsledku konania, ktoré by mohlo viesť k trestnému súdnemu konaniu, sa môže takéto oznámenie, pokiaľ to povoľujú platné právne predpisy, urobiť po uplynutí takejto trojročnej lehoty."

17 Článok 869 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92 (Ú. v. ES L 253, 1993, s. 1; Mim. vyd. 02/006, s. 3) stanovuje:

„Colné orgány sa sami rozhodnú neevidovať nevybrané clo v účtovnej evidencii:

...

b) v prípadoch, v ktorých sú toho názoru, že sú splnené podmienky ustanovené v článku 220 ods. 2 písm. b) [colného] kódexu za predpokladu, že suma nevybraná od príslušného prevádzkovateľa v súvislosti s jednou alebo viacerými vývoznými alebo dovoznými operáciami, čo však vyplýva z jedinej chyby, je menšia ako 2 000 [eur];

..."

18 Článkom 1 bodom 5 nariadenia Komisie (ES) č. 1677/98 z 29. júla 1998, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 2454/93 (Ú. v. ES L 212, s. 18; Mim. vyd. 02/009, s. 30), bolo slovné spojenie „2 000 [eur]" uvedené v článku 869 písm. b) nahradené slovným spojením „50 000 [eur]".

19 Článok 871 prvý odsek nariadenia č. 2454/93 stanovuje:

„V prípadoch iných ako prípady uvedené v článku 869, ak sú colné orgány buď toho názoru, že sú splnené podmienky ustanovené v článku 220 ods. 2 písm. b) kódexu alebo majú pochybnosti o presnej pôsobnosti kritérií toho ustanovenia v súvislosti s konkrétnym prípadom, tieto orgány predložia prípad Komisii, aby mohlo byť prijaté rozhodnutie v súlade s postupom ustanoveným v článkoch 872 až 876..."

20 Podľa článku 873 prvého odseku tohto nariadenia:

„Po porade so skupinou expertov, ktorá pozostáva zo zástupcov všetkých členských štátov, ktorí sa stretnú v rámci výboru na účely posúdenia príslušného prípadu, Komisia rozhodne o tom, či dané okolnosti sú alebo nie sú také, že príslušné clo nemusí byť uvedené v účtovnej evidencii."

Skutkové okolnosti

21 Dánsky podnik (ďalej len „podnik dovozca") dovážal z Číny do Dánska mrazený sladký hrášok. Až do konca roku 1995 bol tento tovar následne predávaný ešte pred jeho preclením dánskemu veľkoobchodníkovi, ktorý sa zaviazal podať colné

vyhlásenie. Veľkoobchodník bol držiteľom povolenia na konečné použitie, ktoré ho oprávňovalo vzhľadom na osobitné určenie tovaru na prepustenie tovaru s nulovou sadzbou dovozného cla.

22 Od 1. januára 1996 začal podnik dovozca sám vykonávať formality spojené s colným konaním. Colné orgány v Ballerup (Dánsko) prijali colné vyhlásenia tohto podniku bez zisťovania, či je držiteľom povolenia na konečné použitie daných tovarov, a pokračovali v uplatňovaní nulovej sadzby dovozného cla.

23 Dňa 12. mája 1997 colné orgány vo Vejle (Dánsko) zistili, že podnik dovozca nedisponuje uvedeným povolením, a opravili dve colné vyhlásenia tak, že uplatnili colnú sadzbu 16,8 %. Podnik dovozca sa ešte v ten istý deň obrátil na colné orgány v Ballerup, ktoré pozmenili vyššie uvedené opravy, a znovu uplatnili nulovú sadzbu dovozného cla bez toho, aby skúmali, či veľkoobchodník je držiteľom povolenia na konečné použitie tovarov.

24 Pri následnej kontrole dvadsiatich piatich colných vyhlásení predložených v čase od 9. februára 1996 do 24. októbra 1997 príslušné colné orgány zistili, že podnik dovozca nebol držiteľom povolenia umožňujúceho uplatnenie režimu konečného použitia. Požiadali uvedený podnik o zaplatenie nevybraného dovozného cla vo výške 509 707,30 DKK (t. j. takmer 69 000 eur).

25 Keďže dánske colné orgány skonštatovali, že oprava korekcií vykonaných 12. mája 1997 mohla vyvolať legitímnu dôveru podniku, že colné konanie prebehlo riadnym spôsobom, obrátili sa na Komisiu s otázkou, či v súlade s článkom 220 ods. 2 písm. b) colného kódexu bolo odôvodnené následne nezapísať do účtovných dokladov dovozné clá požadované od podniku v súvislosti s colnými vyhláseniami

podanými po tomto dátume, predstavujúce sumu 140 409,60 DKK (t. j. takmer 19 000 eur). Rozhodnutím z 19. júla 1999 Komisia odpovedala kladne.

26 Vo svojom rozhodnutí Komisia najmä skonštatovala, že opravu korekcií urobených colnými orgánmi vo Vejle vykonanú colnými orgánmi v Ballerup 12. mája 1997 treba považovať za chybu, ktorej sa dopustili príslušné dánske orgány a ktorú dotknutá osoba nemohla riadnym spôsobom zistiť.

27 Listom z 21. októbra 1999 Komisia vyzvala dánske orgány, aby jej poskytli sumu 140 409,60 DKK ako vlastné zdroje najneskôr v prvý pracovný deň nasledujúci po 19. dni druhého mesiaca od doručenia tohto listu, teda do 20. decembra 1999, pretože v opačnom prípade sa uplatnia úroky z omeškania stanovené právnymi predpismi Spoločenstva. Listom z 15. decembra 1999 dánska vláda odmietla túto sumu Komisii poskytnúť.

28 Komisia preto začala konanie o nesplnenie povinnosti stanovené v článku 226 ES. Po tom, ako Komisia vyzvala Dánske kráľovstvo, aby predložilo svoje pripomienky, vydala 6. apríla 2001 odôvodnené stanovisko, ktorým tento členský štát vyzvala, aby prijal potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu so stanoviskom v lehote dvoch mesiacov od jeho doručenia.

29 Keďže Komisiu odpoveď na odôvodnené stanovisko neuspokojila, podala túto žalobu.

O prípustnosti

30 Nemecká vláda spresňuje, že podľa článku 92 ods. 2 rokovacieho poriadku môže Súdny dvor aj bez návrhu posúdiť prípustnosť žaloby, a tvrdí, že Súdny dvor nie je príslušný rozhodovať v tejto veci.

31 Táto žaloba predstavuje žalobu o náhradu škody založenú na porušení colného kódexu. Keďže takáto žaloba nie je stanovená v rámci systému Zmluvy ES, právomoc na rozhodovanie o nej majú dánske súdy v súlade článkom 240 ES.

32 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že Komisia svojou žalobou vytýka Dánskemu kráľovstvu, že jej neposkytlo určitú sumu vlastných zdrojov a príslušné úroky z omeškania, a porušilo tak ustanovenia rozhodnutia 94/728 a nariadenia č. 1552/89.

33 Touto žalobou Komisia žiada, aby Súdny dvor určil, že Dánske kráľovstvo si nesplnilo povinnosť, ktorá mu vyplýva z práva Spoločenstva, a nie aby zaviazal tento členský štát na náhradu škody.

34 Z uvedeného vyplýva, že žaloba je prípustná.

O veci samej

Tvrdenia účastníkov konania

35 Komisia tvrdí, že tradičné vlastné zdroje v zmysle článku 2 rozhodnutia 94/728 existujú od vzniku colného dlhu a že suma 140 409,60 DKK mala byť Komisii poskytnutá na základe článku 8 ods. 1 tohto rozhodnutia. Z článku 2 nariadenia č. 1552/89 preto vyplýva, že v prípade neexistencie požadovaného povolenia na uplatnenie režimu konečného použitia dánske orgány mali zistiť nárok Spoločenstiev na tieto zdroje a zároveň správne uplatniť colné predpisy a vybrať clo.

36 Komisia spresňuje, že skutočnosť, že podnik bol oslobodený od zaplatenia cla v súlade s článkom 220 ods. 2 písm. b) colného kódexu, nemá žiaden vplyv na otázku, či je samotný členský štát povinný uhradiť danú sumu Spoločenstvu. Colný kódex spravuje iba vzťahy medzi hospodárskymi subjektmi a vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za vyberanie tradičných vlastných zdrojov na účet Spoločenstva. Vzťahy medzi Spoločenstvom a členskými štátmi sa spravujú ustanoveniami o systéme financovania Spoločenstva, konkrétne predovšetkým rozhodnutím 94/728, vykonávacími pravidlami k nariadeniu č. 1552/89 a všeobecnými povinnosťami vyplývajúcimi z článku 10 ES.

37 Ak aj bol vytvorený čisto technický vzťah medzi týmito dvoma systémami pravidiel, pretože nariadenie č. 1552/89 sa odvoláva na etapy, ktoré sa v súlade s colným kódexom uplatňujú v rámci vzniku a vyberania colného dlhu, tieto odkazy nemajú vplyv na otázku finančnej zodpovednosti vnútroštátnych orgánov voči Spoločenstvu za chyby, ktorých sa tieto orgány dopustili pri vyberaní tradičných vlastných zdrojov.

Ak členský štát nevyberie uvedené zdroje, môže byť za určitých okolností oslobodený od povinnosti sprístupniť tieto zdroje Komisii len na základe článku 17 nariadenia č. 1552/89.

38 Odkaz na colný kódex v článku 2 nariadenia č. 1552/89, konkrétne na časť s názvom „účtovná evidencia" colného dlhu, treba bezpochyby chápať ako odkaz na objektívne podmienky vyžadované týmto kódexom na zapísanie nároku do účtovnej evidencie a nie na otázku, či vnútroštátne orgány v danom prípade skutočne vykonali zápis do účtovných kníh, alebo nie.

39 Dánska vláda uznáva, že zo zásady lojality zakotvenej v článku 10 ES vyplýva, že členské štáty sú povinné zabezpečiť prostredníctvom účinnej organizácie svojej správy, aby vlastné zdroje boli riadne vybrané a poskytnuté Spoločenstvu v lehotách ním určených. Ak členské štáty nedodržia túto povinnosť lojality, Komisia je oprávnená podať žalobu o nesplnení povinnosti proti členským štátom za zlú správu vyberania vlastných zdrojov.

40 Problém nastolený v prejednávanej veci však spočíva v otázke, kto je povinný znášať stratu vlastných zdrojov spôsobenú administratívnymi chybami, ktorým nie je možné zabrániť, akákoľvek by bola kvalita a efektívnosť organizácie správneho aparátu.

41 V tejto súvislosti sa dánska vláda domnieva, že zo zásady rovnosti vyplýva, že stratu vlastných zdrojov spôsobnú administratívnymi chybami musí znášať Spoločenstvo.

42 Dánska vláda tvrdí, že z článku 220 ods. 2 písm. b) colného kódexu vyplýva, že zapísanie do účtovnej evidencie sa nevykoná, a teda clo sa dodatočne nevyberie, ak sú splnené podmienky uvedené v tomto článku. Ak sa nevykoná zapísanie do účtovnej evidencie, nebude existovať žiaden nárok, ktorý by sa mal zapísať do účtovných kníh v zmysle článku 2 nariadenia č. 1552/89, a v dôsledku toho nemôže vzniknúť ani nárok Spoločenstiev na vlastné zdroje.

43 Najvýznamnejší znak existencie vzťahu medzi colným kódexom a ustanoveniami o vlastných zdrojoch spočíva v skutočnosti, že práve Komisia je oprávnená uplatnením článkov 871 a 873 nariadenia č. 2454/93 určiť, či členské štáty môžu upustiť od vyžadovania dovozného cla od podnikov na základe článku 220 ods. 2 písm. b) colného kódexu. Preto je opodstatnené predpokladať, že ak je Komisia zodpovedná za rozhodnutie, či členské štáty môžu od podniku nevyžadovať dovozné clo, je to tak preto, že nevybranie dovozného cla má pre Komisiu za následok stratu vlastného zdroja.

44 Belgická vláda v rozpore s tvrdením Komisie uvádza, že článok 2 ods. 1 a 1a nariadenia č. 1552/89 treba vykladať v spojení s colným kódexom, inak by tento článok nemal žiadne opodstatnenie.

45 Belgická vláda okrem iného pripomína, že z článkov 869 a 871 nariadenia č. 2454/93 vyplýva, že členské štáty pochybujúce o rozsahu kritérií článku 220 ods. 2 písm. b) colného kódexu majú možnosť predložiť prípad Komisii, ak predmetný colný dlh nepresahuje 50 000 eur, a povinnosť tak urobiť, ak tento dlh presahuje uvedenú sumu.

46 Bolo by totiž proti pravidlám založeným na objektivite a nestrannosti, ak by verejný orgán, ktorý rozhoduje o chybe spôsobenej orgánmi členského štátu, zároveň rozhodoval aj o otázke peňažnej zodpovednosti tohto štátu v dôsledku toho istého konania, ktoré tento orgán kvalifikoval ako chybu. Takáto koncentrácia právomocí by viedla k pochybnostiam o objektivite uvedených rozhodnutí, pretože vlastné zdroje by nakoniec boli Komisii poskytnuté bez ohľadu na to, aké by bolo jej rozhodnutie.

47 Nemecká vláda v súvislosti s colným kódexom a ustanoveniami o vlastných zdrojoch zdôrazňuje, že články 217 až 219 tohto kódexu detailne upravujú vyberanie dovozných a vývozných ciel. Táto prísne interná činnosť colnej správy slúži hlavne na urýchlenie vyberania nárokov v prospech Komisie. Práve z tohto dôvodu článok 2 nariadenia 1552/89 považuje za východiskový bod účtovný záznam alebo účtovnú evidenciu. Na hospodárske subjekty majú tieto ustanovenia naopak iba nepriamy vplyv, pretože sa nemôžu domáhať, aby bol vzniknutý nárok zapísaný do účtovníctva.

48 Talianska vláda sa domnieva, že nie je možné z tak rozsiahlej a všeobecnej formulácie, akou je článok 10 ES, vyvodiť existenciu povinnosti členských štátov v zmysle navrhovanom Komisiou.

49 Pokiaľ ide o článok 17 nariadenia č. 1552/89, predpokladá sa, že dotknutá pohľadávka bola zaúčtovaná, a teda zodpovednosť členského štátu je obmedzená na prípadné nedostatky pri výbere už vzniknutých nárokov. Uvedené ustanovenie sa teda nevzťahuje na situáciu v prejednávanej veci, keď zaúčtovanie nárokov nenastalo v dôsledku chyby vnútroštátnych orgánov, ktorá ako taká viedla k rozhodnutiu Komisie oslobodiť subjekt od zaplatenia cla z dôvodu legitímnej dôvery v zmysle článku 220 ods. 2 colného kódexu.

50 Holandská vláda tvrdí, že zodpovednosť členského štátu, na základe ktorej by mal byť členský štát povinný v situácii, akou je situácia v prejednávanej veci, sprístupniť Komisii sumy, ktoré nemohol dodatočne vybrať, nie je stanovená rozhodnutím 94/728 a nemôže z neho vyplývať. Takáto zodpovednosť by mohla vzniknúť na základe výslovného ustanovenia ustanoveného platnou právnou úpravou.

51 Právna úprava colného kódexu v spojení s nariadením č. 1552/89 a rozhodnutím 94/728 nezakotvuje ustanovenie pre prípad, keď zápis do účtovnej evidencie nenastane za okolností uvedených v článku 220 ods. 2 písm. b) tohto kódexu.

52 Portugalská vláda tvrdí, že nárok Spoločenstiev na vlastné zdroje nevzniká so vznikom colného dlhu, ale v okamihu, keď sa naplnia podmienky stanovené colnou právnou úpravou o zápise príslušného nároku do účtovných kníh a upovedomení dlžníka a keď nárok vznikol v súlade s článkom 2 nariadenia č. 1552/89. Ak nebol určený vznik tohto nároku alebo ak bol vzniknutý nárok zrušený, zaplatenie súm, ktoré neboli vybraté v nadväznosti na chybu, za ktorú je zodpovedná príslušná správa, sa nemôže vykonať v rámci nariadenia č. 1552/89, ale na základe náhrady škody v medziach stanovených právom Spoločenstva.

53 Švédska vláda tvrdí, že z ustanovení článku 2 ods. 1 písm. b) a článku 3 rozhodnutia 94/728 jasne vyplýva, že práve Spoločenstvá sú oprávnené domáhať sa cla. Práve takto vzniká pohľadávka na clo medzi Spoločenstvami a každým dlžníkom tohto cla. Príslušný členský štát nie je účastníkom uvedeného vzťahu veriteľa a dlžníka. Úloha členských štátov sa obmedzuje na zabezpečenie vymáhania pohľadávok na účet Spoločenstiev. Uvedené je potvrdené skutočnosťou, že práve Komisia a nie členský štát je oprávnená rozhodnúť, že colná pohľadávka nevznikla za situácie, akou je situácia v prejednávanej veci.

Posúdenie Súdnym dvorom

54 Na úvod treba pripomenúť, ako skonštatoval generálny advokát v bode 7 svojich návrhov, že z článku 268 tretieho odseku ES, podľa ktorého rozpočtové príjmy a výdavky musia byť v rovnováhe, vyplýva, že príjmový deficit vo vlastných zdrojoch musí byť vyrovnaný buď iným vlastným zdrojom, alebo prispôsobením výdavkov.

55 Treba okrem iného pripomenúť, ako vyplýva z článku 8 ods. 1 rozhodnutia 94/728, že vlastné zdroje Spoločenstiev uvedené v článku 2 ods. 1 písm. a) a b) tohto rozhodnutia vyberajú členské štáty a že tieto sú povinné poskytnúť vlastné zdroje Spoločenstiev Komisii. Ako náklady na výber si členské štáty ponechajú v súlade s článkom 2 ods. 3 tohto rozhodnutia 10 % zo súm, ktoré sa majú uhradiť na základe ods. 1 písm. a) a b) tohto istého článku, percentuálny pomer bol zvýšený na 25 % zo súm zistených po 31. decembri 2000 na základe článku 2 ods. 3 rozhodnutia 2000/597.

56 Treba tiež zdôrazniť, že v prejednávanej veci nebola namietaná ani existencia colného dlhu, ani výška spornej sumy.

57 Článok 2 ods. 1 nariadenia č. 1552/89 spresňuje, že členské štáty sú povinné zistiť nárok Spoločenstiev na vlastné zdroje „bezodkladne po splnení podmienok týkajúcich sa zápisu nároku do účtovných kníh a upovedomenia dlžníka, ktoré sú ustanovené v colných predpisoch".

58 Zo znenia tohto ustanovenia vyplýva, že povinnosť členských štátov zistiť nárok Spoločenstiev na vlastné zdroje vzniká bezodkladne po splnení podmienok ustanovených v colných predpisoch, a teda nie je potrebné, aby skutočne nastal zápis nároku do účtovných kníh.

59 Ako vyplýva z článkov 217, 218 a 221 colného kódexu, tieto podmienky sú splnené, akonáhle majú vnútroštátne orgány potrebné údaje a následne sú spôsobilé vypočítať sumu cla vyplývajúcu z colného dlhu a určiť dlžníka (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. apríla 2005, Komisia/Holandsko, C-460/01, Zb. s. I-2613, bod 71, a Komisia/Nemecko, C-104/02, Zb. s. I-2689, bod 80).

60 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že členské štáty majú povinnosť vytvoriť vlastné zdroje Spoločenstiev (pozri rozsudky zo 16. mája 1991, Komisia/Holandsko, C-96/89, Zb. s. I-2461, bod 38 a Komisia/Nemecko, už citovaný, bod 45). Článok 2 ods. 1 nariadenia č. 1552/89 sa musí totiž vykladať v tom zmysle, že členské štáty sa

nemôžu vyhnúť zisteniu pohľadávok, aj keď ich spochybňujú, pretože by to viedlo k rozvráteniu finančnej rovnováhy Spoločenstiev konaním členského štátu (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 16. mája 1991, Komisia/Holandsko, už citovaný, bod 37, a z 15. júna 2000, Komisia /Nemecko, C-348/97, Zb. s. I-4429, bod 64).

61 Z uvedeného vyplýva, že členské štáty sú povinné zistiť nárok Spoločenstiev na vlastné zdroje bezodkladne po tom, ako sú ich colné orgány spôsobilé vypočítať sumu cla vyplývajúcu z colného dlhu a určiť dlžníka.

62 Uvedený záver nie je spochybnený článkom 220 ods. 2 písm. b) colného kódexu. Cieľom uvedeného ustanovenia je chrániť legitímnu dôveru dlžníka v súvislosti s dôvodnosťou všetkých údajov ovplyvňujúcich rozhodnutie dodatočne clo evidovať alebo nie [pozri v súvislosti s ustanoveniami článku 5 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 1697/79 z 24. júla 1979 o dodatočnom vymáhaní dovozného a vývozného cla, ktoré sa od dlžníka nevyžadovalo pre tovary deklarované v colnom režime, na ktoré sa vzťahuje povinnosť clo zaplatiť [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 197, s. 1), prevzaté v článku 220 ods. 2 písm. b) colného kódexu rozsudky z 27. júna 1991, Mecanarte, C-348/89, Zb. s. I-3277, bod 19, a zo 14. novembra 2002, Ilumitrónica, C-251/00, Zb. s. I-10433, bod 39]. Toto ustanovenie upravuje prípady, keď colné orgány členských štátov nemôžu vykonať dodatočné zapísanie príslušného cla do účtovnej evidencie, a teda pristúpiť k ich dodatočnému vybraniu, ale neoslobodzuje členské štáty od povinnosti zistiť nárok Spoločenstiev na vlastné zdroje.

63 Existencia tohto rozdielu medzi pravidlami týkajúcimi sa povinnosti zistiť nárok Spoločenstiev na vlastné zdroje a pravidlami týkajúcimi sa práva členských štátov

vybrať clo už bola uznaná Súdnym dvorom v rozsudku zo 7. septembra 1999, De Haan (C-61/98, Zb. s. I-5003). Z tohto pohľadu, ak aj nedodržanie lehôt stanovených colnými právnymi predpismi Spoločenstva vnútroštátnymi colnými orgánmi môže mať za následok povinnosť zaplatiť úroky z omeškania dotknutým členským štátom Spoločenstvám v rámci poskytnutia vlastných zdrojov, nie je spôsobilé spochybniť vymáhateľnosť colného dlhu, ani právo týchto orgánov dodatočne ho vybrať v lehote troch rokov stanovenej v článku 221 ods. 3 colného kódexu, ako vyplýva z bodu 34 už citovaného rozsudku De Haan. Takisto, ak aj chyba spôsobená colnými orgánmi členského štátu má za následok, že dlžník nie je povinný zaplatiť sumu príslušného cla, nie je spôsobilá spochybniť povinnosť daného členského štátu zaplatiť úroky z omeškania a nároky, ktorých vznik mal byť určený v rámci poskytnutia vlastných zdrojov.

64 Pokiaľ ide o tvrdenie dánskej a belgickej vlády založené na skutočnosti, že Komisia mala v rámci konania stanoveného článkami 871 a 873 nariadenia č. 2454/93 povoliť uplatnenie článku 220 ods. 2 písm. b) colného kódexu, treba zdôrazniť, že uvedené konanie sa netýka povinnosti členských štátov zistiť nárok Spoločenstiev na vlastné zdroje. Účel článkov 871 a 873 nariadenia č. 2454/93 spočíva v zabezpečení jednotného uplatňovania práva Spoločenstva (pozri v tomto zmysle rozsudok Mecanarte, už citovaný, bod 33), ako aj spolu s článkom 220 ods. 2 písm. b) colného kódexu v zabezpečení legitímnej dôvery dlžníka (pozri bod 62 tohto rozsudku).

65 Skutočnosť, že finančné záujmy Spoločenstiev nie sú v rámci konania ustanoveného v článkoch 871 a 873 nariadenia č. 2454/93 ohrozené, keďže vznik nároku Spoločenstiev na príslušné vlastné zdroje musí byť v každom prípade určený, zabezpečuje, že Komisia môže v rámci uvedeného konania postupovať nezaujato a nestranne.

66 Okrem iného podľa článku 17 ods. 1 a 2 nariadenia č. 1552/89 sú členské štáty povinné vykonať všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili, že suma zodpovedajúca nárokom zisteným podľa článku 2 tohto nariadenia bude poskytnutá Komisii. Členské štáty sú oslobodené od tejto povinnosti iba v prípade, ak nemohli sumy vybrať v dôvodov *vis maior* alebo ak sa zistí, že vyberanie je z dlhodobého hľadiska nemožné z dôvodov, ktoré im nemožno pripísať.

67 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že existuje nevyhnutná súvislosť medzi povinnosťou vytvoriť vlastné zdroje Spoločenstva a povinnosťou poukázať tieto zdroje na účet Komisie v stanovenej lehote, ako aj povinnosťou zaplatiť úroky z omeškania; okrem iného, tieto sú vymáhateľné bez ohľadu na dôvod omeškania v poukázaní zdrojov na účet Komisie. Z uvedeného vyplýva, že nie je odôvodnené rozlišovať medzi situáciou, keď členský štát zistil vlastné zdroje bez toho, aby ich uhradil, a situáciou, keď ich zistenie protiprávne opomenul, aj v prípade neexistencie záväznej lehoty (pozri najmä rozsudok zo 16. mája 1991, Komisia/Holandsko, už citovaný, bod 38).

68 Členské štáty sú preto povinné zistiť nárok Spoločenstiev na vlastné zdroje, akonáhle colné orgány majú potrebné údaje a následne sú spôsobilé vypočítať sumu cla vyplývajúcu z colného dlhu a určiť dlžníka, a to nezávisle od otázky, či sú naplnené kritériá na uplatnenie článku 220 ods. 2 písm. b) colného kódexu, a teda či sa môže, alebo nie vykonať zapísanie do účtovnej evidencie a dodatočné vybranie daného cla. Za týchto okolností si členský štát, ktorý opomenul zistiť nárok Spoločenstiev na vlastné zdroje a sprístupniť zodpovedajúcu sumu Komisii bez toho, aby bola naplnená jedna z podmienok ustanovených v článku 17 ods. 2 nariadenia č. 1552/89, nesplnil svoje povinnosti vyplývajúce z práva Spoločenstva a najmä z článkov 2 a 8 rozhodnutia 94/728.

69 Pokiaľ ide o článok 10 ES, tiež uvádzaný Komisiou, nie je potrebné určiť nesplnenie všeobecných povinností obsiahnutých v ustanoveniach tohto článku, odlišujúce sa od zisteného nesplnenia osobitných povinností Spoločenstva, ktoré Dánske kráľovstvo bolo povinné dodržať predovšetkým na základe článkov 2 a 8 rozhodnutia 94/728.

70 Treba preto určiť, že Dánske kráľovstvo tým, že dánske orgány neposkytli Komisii sumu 140 409,60 DKK vlastných zdrojov a príslušné úroky z omeškania počítané od 20. decembra 1999 si nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z práva Spoločenstva, a predovšetkým porušilo články 2 a 8 rozhodnutia 94/728.

O trovách

71 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Dánske kráľovstvo na náhradu trov konania a Dánske kráľovstvo nemalo úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ho na náhradu trov konania. V súlade s článkom 69 ods. 4 prvým pododsekom toho istého rokovacieho poriadku znášajú členské štáty, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci, svoje vlastné trovy konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Dánske kráľovstvo si tým, že dánske orgány nesprístupnili Komisii Európskych spoločenstiev sumu 140 409,60 DKK vlastných zdrojov a príslušné úroky z omeškania počítané od 20. decembra 1999, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z práva Spoločenstva, a predovšetkým porušilo články 2 a 8 rozhodnutia Rady 94/728/ES, Euratom z 31. októbra 1994 o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev.**

2. **Dánske kráľovstvo je povinné nahradiť trovy konania.**

3. **Belgické kráľovstvo, Spolková republika Nemecko, Talianska republika, Holandské kráľovstvo, Portugalská republika a Švédske kráľovstvo znášajú vlastné trovy konania.**

Podpisy